

EKONOMISKA STYRPRINCIPER FÖR ESLÖVS KOMMUN

Gäller från 1 december 2020

Innehåll

1. Inledning och syfte	4
2. Helhet, ledning och samordning – kommunstyrelsens övergripande ansvar.....	5
2.1 Huvudprinciper för styrningen.....	6
3. Ansvar och roller	7
3.1 Politisk nivå.....	7
3.1.1 Kommunfullmäktige	7
3.1.2 Kommunstyrelsen	7
3.1.3 Nämnder.....	9
3.2 Förvaltning - tjänstemannanivå.....	9
4. Målen styr utvecklingen av delar av verksamheten.....	11
5. Ekonomistyrningsprocessen.....	12
5.1 Budget	12
5.1.1 Budgetprocessen	12
5.2 Investeringsprocess för lokaler och anläggningar:.....	14
5.3 Exploateringsprocessen.....	16
6 Uppföljning.....	17
6.1 Månadsuppföljning, vårprognos, delårsrapport och årsredovisning..	17
7 Redovisning	18
7.1 Drift.....	18
7.2 Investeringar.....	19
7.3 Exploatering	19
7.4 Överföring av investeringsprojekt.....	19
8 Övrigt	20
8.1 Effektiv lokalförsörjning och hantering av tomma lokaler	20

8.2 Ytterligare anvisningar.....	20
----------------------------------	----

1. Inledning och syfte

Kommunen har sedan tidigare ekonomiska styrprinciper som följer mandatperioderna. Skälet till omprövning respektive mandatperiod är att de ekonomiska styrprinciperna ska utgöra en del av styrningen av kommunen för att upprätthålla god ekonomisk hushållning och behöver därmed regelbundet prövas för att på bästa sätt bidra till kommunens vision, politiskt handlingsprogram, mål, ekonomiska förutsättningar, effektiv organisation samt utvecklingen av verksamheten.

I budget och i den ekonomiska flerårsplaneringen framgår årligen en precisering av de ekonomiska förutsättningarna för att upprätthålla god ekonomisk hushållning med kommunens resurser.

I Kommunlagen återfinns grundläggande regler för kommunens ekonomiska förvaltning och för redovisning finns lagen om kommunal bokföring och redovisning. Rådet för kommunal redovisning, RKR, kompletterar och förtydligar redovisningsregler. Kommunen har styrande dokument i form av policys och riktlinjer som berör den ekonomiska hushållningen exempelvis gällande inköp. Dessa fastställs av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen. Varje nämnd har reglemente som fördelar kommunens uppgifter och ansvar vilka fastställs av kommunfullmäktige. För en effektiv ekonomisk styrning måste ovannämnda dokument stå i samklang med varandra.

Styrande dokument i kommunen ska följa de ekonomiska styrprinciperna vilket innebär att anpassningar kan komma att behövas.

De ekonomiska styrprinciperna för Eslövs kommun syftar till att upprätthålla en god ekonomisk hushållning och öka förutsättningarna för måluppfyllelse och verksamhetsmässigt resultat ur ett kvalitativt, kvantitativt och ekonomiskt perspektiv. God ekonomisk hushållning med skattebetalarnas medel ska ses som något mycket mer än bara ett visst ekonomiskt resultat. God ekonomisk hushållning handlar också om vad som faktiskt presteras med de resurser som är tillgängliga. De gemensamma resurserna behöver användas på bästa sätt för att i så stor utsträckning som möjligt tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Uppföljning sker två gånger om året i delårsrapport och i årsredovisningen. Uppföljningen väntas ge svar på hur väl servicen motsvarar kommunens välfärdsuppdrag. En enklare uppföljning sker under våren.

2. Helhet, ledning och samordning – kommunstyrelsens övergripande ansvar

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ansvarar för utvecklingen av hela den kommunala verksamheten i enlighet med fullmäktiges beslut avseende uppdrag, måluppfyllelse, kvalitet, kvantitet och ekonomi inklusive de kommunala bolagen och kommunalförbunden.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att leda och samordna planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsens styrfunktion är utökad enligt kommunallagens möjlighet att kunna fatta beslut om förhållanden som rör andra nämnders verksamhet bland annat att se till att de av fullmäktige fastställda målen och att planerna för verksamheten efterlevs. Uppdraget återfinns i styrelsens reglemente som är fastställt av fullmäktige. Alla nämnder ska minst en gång om året redovisa till kommunstyrelsen aktuella frågor av vikt, mål och resultat i förhållande till det politiska handlingsprogrammet samt väsentliga framtidsfrågor. Syftet är att stärka kommunstyrelsens uppsikt över verksamheten. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för att den löpande förvaltningen handhas effektivt, att uppföljning sker till fullmäktige över hur samtliga nämnder driver verksamheten och hur den ekonomiska ställningen utvecklas.

Nämnder, bolag och kommunalförbund svarar för att inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med uppdrag och ansvar enligt fastställt reglemente, bolagsordning, ägardirektiv, mål, riktlinjer och andra styrande dokument och beslut. I ansvaret ligger att regelbundet informera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om verksamheten.

Kommunens modell för ekonomi- och kvalitetsstyrning avser att

- skapa delaktighet och förståelse för en helhetssyn och samordning av ekonomi och kvalitets- och kapacitetsutveckling

- klargöra ansvar, befogenheter och handlingsutrymme på alla nivåer i organisationen för att bidra till att uppnå fastställda mål samt tillgodose kvalitets- och kapacitetsbehov utifrån givna resurser och vikten av att ha en effektiv användning av kommunens ekonomiska medel
- vara ett stöd för organisationen i arbetet med kvalitetsutveckling och för de ekonomiska processerna

2.1 Huvudprinciper för styrningen

- Utvecklingen av kommunens verksamhet utgår från politiskt antagen vision och handlingsprogram som innehåller inriktningsmål och eventuella uppdrag. Nämnderna svarar för att genomföra beslutad utveckling genom upprättande av effektmål som är fastställda av kommunfullmäktige och återfinns i kommunens budget.
- Upprätthålla god ekonomisk hushållning i kommunen med årliga överskott.
- En god ekonomisk hushållning innebär att varje generation själv bär kostnaderna för den service som konsumeras. De finansiella målen anger en begränsning för vad verksamheten får kosta utan att kostnader skjuts över på morgondagens invånare. Målen återfinns i kommunens budget.
- Kommunen bedriver en del av verksamheten i hel- och delägda bolag samt kommunalförbund varför en helhetssyn och koncernnytta är nödvändig för att den samlade verksamheten ska uppnå bästa möjliga resultat för medborgarna. Koncernbudget utvecklas för att skapa bättre överblick, styrningsmöjligheter och tillgodose ny bokförings- och redovisningslagstiftning från 2019.
- Dialog på olika nivåer i organisationen bidrar till att skapa förståelse och engagemang kring mål, prioriteringar, ramar och värderingar som lägger en grund för en balans mellan behovet av central styrning och ansvar och handlingsutrymme för nämnder och förvaltning.

3. Ansvar och roller

3.1 Politisk nivå

Den politiska nivån beslutar om målstyrning, kvalitet, prioriteringar, uppdrag och tilldelar resurser och lägger därmed grunden för vilken kommunal service och tjänster som ska erbjudas invånarna.

3.1.1 Kommunfullmäktige

Svarar för frågor som berör kommunen som helhet eller är av principiell natur eller av större vikt som

- Budget inklusive investeringar, exploatering och koncern
- Skattesats
- Taxor och avgifter
- Årsredovisning
- Delårsrapport
- Vårprognos
- Konsortialavtal
- Bolagsordningar
- Ägardirektiv
- Målstyrning
- Reglementen
- Ekonomiska styrprinciper
- Tilläggsanslag och omdisponeringar av medel som inte är delegerat till kommunstyrelsen
- Finanspolicy
- Policy för förvaltning av pensionsmedel
- Skuld-, kredit- och borgensåtagande inklusive kommunalförbund och bolag
- Riktlinjer, uttag och tillförande av medel för Resultatutjämningsreserv
- Attestordning

3.1.2 Kommunstyrelsen

Styrelsen har förutom vad som tidigare framgått i styrprinciperna också uppsikt över kommunal verksamhet som överlämnats till förening, stiftelse eller enskild individ.

Styrelsen prövar inför godkännande av årsredovisning för helägda och delägda aktiebolag om verksamheten under det föregående kalenderåret varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Svarar för att

- Ta initiativ att leda utvecklingen av verksamheten utifrån ett helhetsperspektiv och den ekonomiska utvecklingen av kommunen inklusive koncernen.
- Leda och samordna behovet av ekonomistyrning och kvalitetsutveckling
- Bereda budgeten, skattesats och lämna förslag till fullmäktige.
- Följa upp genomförandet och utvecklingen av politiska satsningar, nämndernas uppdrag, måluppfyllelse, kvalitet, verksamhetsvolym etc. i samband med den ekonomiska uppföljningen genom förslag till vårprognos, delårsrapport samt årsredovisning.
- Besluta om åtgärder inklusive omfördelning av medel om uppföljningen visar att det inom en nämnds verksamhetsområde inte uppnås måluppfyllelse, kvalitetsutveckling, ekonomiska förutsättningar.
- Besluta om utökad ram till nämnder för tillkommande hyreskostnader, kapitalkostnader, projektmedel och övriga ändamål inom de anslag som styrelsen disponerar.
- Verksamheten bedrivs inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen. Vid prognos om budgetavvikelse ska styrelsen tillse att åtgärder vidtas för att uppnå budget i balans inför årets slut. Specificerade åtgärder med ekonomiska beräkningar och analys ska utgöra del av prognosen.
- Godkänna förslag från ansvarig nämnd till underhållsplan för lokaler och inom gata, trafik och park före budgetårets början.
- Beslut har klarlagd finansiering
- Bidra till ökad medborgardialog inom ansvarsområdet

Delegation sker till arbetsutskottet att

- utgöra budgetberedning
- godkänna igångsättningstillstånd för objektsbestämda investeringar i lokaler, anläggningar och exploateringsprojekt.
- regelbundet följa kommunens större investerings- och exploateringsprojekt samt rapportera avvikelser till kommunstyrelsen
- planera för information till samtliga oppositionspartierna under budgetprocessen gällande kommunens budgetförutsättningar
- svara för genomförande av resultatdialoger med nämndernas politiska ledningar och ledande tjänstemän

3.1.3 Nämnder

Svarar inom sitt respektive område för att

- Leda, optimera och utveckla den verksamhet som man ansvarar för.
- Verksamheten bedrivs utifrån reglementet med högsta möjliga uppfyllelse av uppdrag, mål, kvalitet och resultat samt tillgodoseende av medborgarnas behov
- Omdisponera medel i syfte att nå högre måluppfyllelse, kvalitet, resultat och eller tillgodoseende av medborgarnas behov.
- Riktlinjer, föreskrifter och taxor (m.m.) som gäller för verksamheten följs.
- Verksamheten bedrivs inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen. Vid prognos om underskott ska nämnden tillse att åtgärder vidtas för att uppnå budget i balans inför årets slut. Åtgärderna ska redovisas till kommunstyrelsen.
- Beslut som kräver ekonomiska resurser ska ha klarlagd finansiering
- Upprätta internbudget för varje verksamhetsområde senast i december före budgetårets början.
- Lämna förslag till underhållsbudget i samband med presidieöverläggningar i maj avseende lokaler och inom gata, trafik och park.
- Beakta ett helhetsperspektiv för kommunens verksamhet och vara delaktig i att finna högsta nytta utifrån kommunens samlade verksamhet i förhållande till medborgarnas behov.
- Bidra till ökad medborgardialog inom ansvarsområdet

Nämnd ska under verksamhetsåret rapportera till kommunfullmäktige enligt fastställd tidplan för ekonomistyrprocessen inför vårprognos och delårsrapport samt efter årets slut inför årsredovisningen. Nämnden ska för att upprätthålla ansvaret att styra och följa den ekonomiska utvecklingen, månatligen följa upp den ekonomiska utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt lämna prognos för året.

3.2 Förvaltning - tjänstemannanivå

Förvaltningsnivån i kommunen svarar för hur uppdrag ska genomföras. För att uppnå bästa resultat och effektivitet i verksamheten ska ansvar och befogenheter följas åt och bör delegeras till den nivå som är närmast de som berörs av besluten. Avgöranden för hur den löpande verksamheten utförs kommer därmed så nära medborgare och berörd personal som möjligt. Ansvarsfördelning kring ekonomi, personal och verksamhet tydliggörs i delegationsordning inom respektive nämnd.

Förvaltningscheferna har ansvaret för verkställandet av uppdrag-, mål-, kvalitet- och resultatuppfyllelse inom sin nämnds ansvarsområde och att planera för att verksamheten bedrivs inom budgetram. Förvaltningschefen har även ansvar för att beakta och bidra till helhetsperspektiv för hela den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen har en egen förvaltning, Kommunledningskontoret, som har ett särskilt kommunövergripande uppdrag för verksamheten enligt kommunallagen. Kommunledningskontoret är även en resurs för kommunfullmäktige, nämnder, arbetsgivarutskott, förvaltningar, kommunalförbund och de kommunala bolagen. Kommunledningskontoret leds av en kommundirektör enligt instruktion vari framgår hur kommundirektören ska leda förvaltningen under styrelsen och direktörens övriga uppgifter.

Kommunledningskontoret har ett särskilt ansvar att

- Bidra till utvecklingen av kommunen och koncernen
- Skapa en strategisk framförhållning i kommunen
- Framhålla helhetsperspektiv utifrån ett medborgarperspektiv
- Vid behov ge operativt stöd till verksamheterna
- Lämna beslutsunderlag till kommunstyrelsen i kvalitets- och ekonomiska frågor
- Ta initiativ till att utveckla den kvalitetsmässiga- och ekonomiska styrprocessen
- Leda och samordna kommunens löpande kvalitets- och ekonomiutveckling
- Föreslå principer och anvisningar för de olika delarna i kvalitets- och ekonomistyrprocessen
- Bidra till att i kommunens budget framgår en precisering av uppdrag och ansvar inom kommunen
- Löpande upprätthålla en effektiv förvaltningsorganisation

4. Målen styr utvecklingen av delar av verksamheten

Målstyrningen som framgår av det politiska handlingsprogrammet och kommunens budget inriktas mot områden inom kommunens verksamhets- och intressesfär där förbättringar ska uppnås enligt den politiska ledningen. På förvaltningsnivå arbetas med ständiga förbättringar som en del i arbetet med den löpande kvalitetsutvecklingen. Varje nämnd bidrar till den gemensamma måluppfyllelsen genom effektmål som fastställs av fullmäktige. Uppföljning och analys av mål och resultat sker i samband med delårsrapport och årsredovisning. Avstämning i form av dialog sker under året vid presidieöverläggningar och resultatdialoger. I delårsrapporten lämnas en prognos för måluppfyllelse inför årets slut. Varje nämnd har fastställda indikatorer för att mäta utfallet i samband med årsredovisningen vilken ska kompletteras med en analys.

För målstyrningsprocessen gäller följande:

- Mål beslutas av kommunfullmäktige i början av mandatperioden och vid behov under mandatperioden. Mål följs upp i delårsrapport och årsredovisning.
- Nämnderna ska årligen med utgångspunkt från inriktningsmålen i det politiska handlingsprogrammet och gällande effektmål pröva och om behov finns lämna förslag på justerade effektmål. Mål ska vara uppföljningsbara och effektivt styra önskad utveckling av verksamheten.
- Enligt kommunallagen ska det finnas övergripande finansiella mål för kommunen, verksamhetsmål för nämnderna och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Nämnderna bör ha minst ett verksamhetsmål av väsentlig betydelse för god ekonomisk hushållning. Fastställelse sker i samband med antagande av budget. Från budget 2019 finns även finansiella mål för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen.

5. Ekonomistyrningsprocessen

Ekonomistyrningsprocessen är en ständigt pågående process, där omvärldsbevakning, budget och uppföljning är hörnstenar. Processen ska i största möjliga utsträckning präglas av dialog, transparens och delaktighet. Budgetberedningen upprättar senast i mars en närmare tids- och aktivitetsplan.

5.1 Budget

Fullmäktige beslutar om kommunens budget som innehåller

- Omvärldsanalys
- Mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Nämndernas uppdrag
- Effektmål för nämnderna
- Fördelning av kommunens resurser genom en driftsbudget samt beslut om investeringsbehov och exploateringsprojekt samt kommunkoncernbudget
- Kvalitets- och kapacitetsutveckling
- Volymjusteringar efter antal barn, elever och äldre.
- Upplåningsplanering
- Skuld-, kredit- och borgensåtagandeutveckling totalt för kommunen, kommunalförbund och bolag
- Nyttjande av överskottsmedel från Resultatutjämningsreserven
- Övrig resursfördelning
- Kommunal skattesats

Kommunstyrelsen presenterar förslag till budget för kommunen och förslag till skattesats som behandlas av kommunfullmäktige.

5.1.1 Budgetprocessen

Mars

- Budgetberedningen fastställer kompletterande tidplan och övriga planeringsförutsättningar för årets budgetprocess.
- Lokalförslöjningsplan, LFP, behandlas av årligen av budgetberedningen. Revidering sker efter verksamheternas behov av lokaler som kan leda till behov av investeringar alternativt förhyrningar. LFP sänds på remiss till nämnderna. Svar senast i maj. Yttrandena ligger till grund för budgetberedningens förslag till ramar i juni. LFP fastställs

av kommunfullmäktige i december, månaden efter kommunens budget antagits.

April

- Kommunledningskontoret tar fram övergripande förutsättningar för den kommande fyraårsperioden till budgetberedningen som omfattar bl. a. intäktsutveckling och demografiskt härledda behov av kommunal service och tjänster.
- Budgetprocessen initieras med en kommungemensam ”kick-off” där kommunledning, presidieledamöter i nämnderna, en företrädare för respektive parti som inte är representerade i nämndernas presidier, förvaltningschefer och förvaltningsekonomer deltar. Programmet ska ge en helhetsbild på kort och lång sikt vilken bland annat kan omfatta omvärldsförändringar, befolkningens behov och förväntningar, ekonomiska förutsättningar, befolkningsprognos, behov av förändring och anpassning, verksamhetsutveckling, kvalitet och resultat.

Maj

- Kommunstyrelsens presidium genomför enskilda överläggningar med respektive nämnds presidier för att inhämta fördjupat behovs- och beslutsunderlag inom drift, investering och exploatering.

Juni

- Kommungemensamt möte där deltagarna på budget kick-offen får en återföring av var som framkommit vid presidieöverläggningarna. Budgetberedningen får del av nämndsföreträdarnas dokumentation som presenterats vid presidieöverläggningarna.
- Budgetberedningen beslutar om underlag inför nämndernas yttranden avseende budgetramar (drift-, investerings- och exploateringsbudget) och eventuell särskilda budgetanvisningar. I underlaget framgår beräkningsgrunder för ramar som huvudsakligen bygger på den ekonomiska planen i den gällande budgeten. Demografisk volymreglering samt löne- och indexeringskompensation framgår av förslaget. Varje nämnd får en verksamhetsfördelad driftsram att fördela för högsta mål-, kvalitets- och resultatuppfyllelse samt kvantitativt tillgodose medborgarnas behov. Budgetberedningen tar ställning till nämndernas framförda resursbehov m.m. som framkommit vid presidieöverläggningarna.

- Budgetberedningens förslag omfattar bl. a. omvärldsförutsättningar, intäktsprognos, ram till respektive nämnd, framförda förutsättningar och samlad effekt för kommunens ekonomi.

September

- Nämnderna lämnar yttrande över budgetberedningens förslag. I förslaget som nämnden överlämnar inför slutfasen av budgetprocessen ska framgå bedömd uppdrags-, mål-, kvalitets- och resultatuppfyllelse samt kvantitativt tillgodoseende av medborgarnas behov utifrån de totala resurser som nämnden föreslås bedriva verksamheten utifrån. I yttrandet kan ingå beskrivning av möjliga förbättringar av uppdrags-, mål-, kvalitets- och resultatuppfyllelse eller kvantitativt utökad verksamhet. Förbättringsförslag ska vara kostnadsberäknade. Bedömningen ska avse fyra år och får vara övergripande för de tre senare åren i planperioden.
- Presidieöverläggningar kan komma att genomföras i syfte att fördjupa beslutsunderlaget i vissa områden och behandla eventuella förändrade förutsättningar.

Oktober

- Förslag till budget MBL-förhandlas
- Förslag till budget och skattesats antas av kommunstyrelsen

November

- Kommunfullmäktige antar budget och fastställer skattesatsen

December

- Nämnderna fastställer internbudget

5.2 Investeringsprocess för lokaler och anläggningar:

Lokalbehov/-planering följer en stegvis process som börjar med behov från verksamheten till en strategisk lokalförsörjningsplan som fastställs av fullmäktige. Därefter följer byggprocessen som servicenämnden svarar för. I LFP framgår strategiska vägval ex. gällande ägda eller förhyrda lokaler, miljö- och energival och samtliga investeringsbehov. Den strategiska lokalförsörjningsgruppen bistår budgetberedningen med en prioritering av investeringsbehoven. Lokalförsörjningsplanen ska vara ett komplett underlag till den politiska prövningen inför beslut om investeringsbudget respektive år samt en plan för minst ytterligare fyra år. Förstudie ska finnas

för projekt som ligger närmst i tiden. Kommunledningskontoret svarar för framtagandet av förslag till Lokalförsörjningsplan.

Investeringsbehov i gata, trafik och park förs fram av ansvarig nämnd i samband med vårens budgetprocess omfattande underlag inför kommande budgetår och för ytterligare fyra år. Nämnden bifogar även övriga investeringsbehov som har en lägre prioritet.

- Ett samlat investeringsbehov för kommunen med uppdelning per projekt ska finnas tillgängligt för budgetberedningen senast i samband med presidieöverläggningarna i början av maj. Beräkning av tillkommande driftskostnad ska redovisas samtidigt.
- Före tilldelningsbesked till vinnande entreprenör ska beslut tas om igångsättningstillstånd av kommunstyrelsens arbetsutskott. Följande underlag ska alltid bifogas; kontraktsvärde, planerade byggherrekostnader med specifikation i intern och extern tid och behov av oförutsedda kostnader (ÄTOR). Även beräknat förslag till tillkommande hyra med yttrande från verksamhetsnämnd (hyresgäst) kring möjligheten att svara för hela eller delar av den tillkommande hyran ska bifogas till beredningen av ärendet.
- Om investeringen beräknas kunna genomföras till ett lägre belopp än vad som framgår av antagen investeringsbudget (kalkylvärde) gäller det lägre beloppet som maxbelopp för investeringen. I samband med uppföljningstillfälle till kommunfullmäktige justeras tidigare investeringsbelopp.
- Om beräknad investeringsutgift visar sig överskrida projekts totala budgetram ska berörd nämnd föreslå åtgärder för att nå budget. Kommunstyrelsens arbetsutskott kan efter att ha prövat föreslagna åtgärder välja att begära utökad investeringsram av kommunfullmäktige.
- Servicenämnden begär och får efter prövning rätt till tillkommande hyresuttag (kompensation för driftskostnader) i samband med prövning av igångsättningstillstånd. Slutlig fastställelse av hyresnivå sker av kommunstyrelsen när en investering färdigställts, normalt i samband med ordinarie uppföljning d v s vårprognos, delårsrapport eller årsredovisning. I förekommande fall ska tillkommande nettohyra bifogas beslutsunderlaget. Eventuella garantiåtaganden ska beaktas.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden begär och får efter prövning rätt till kompensation för tillkommande driftskostnader när en investering färdigställts normalt i samband med ordinarie uppföljning d v s

vårprognos, delårsrapport eller årsredovisning. Eventuella garantitider ska beaktas.

- Berörda nämnder har att färdigställa investeringar enligt den tidplan som fullmäktige beslutat om i investeringsbudgeten. Pågående investeringar ska regelbundet följas upp av ansvarig nämnd. Betydande avvikelser i tid eller mot projektbudget ska rapporteras vid nästkommande sammanträde med kommunstyrelsens arbetsutskott.
- Utbetalningsplaner avseende samtliga investeringar ska presenteras till kommunledningskontorets ekonomiavdelning löpande för kommunens likviditetsplanering.
- Årligen återkommande investeringsbehov s.k. årsanslag enligt budget kräver inget igångsättningstillstånd. I samband med ordinarie uppföljningstillfälle ska årsanslag slutredovisas av ansvarig nämnd.

5.3 Exploateringsprocessen

- Kommunledningskontoret presenterar för budgetberedningen underlag till exploateringsbehov senast inför presidieöverläggningarna i början av maj. Både nya och gamla projekt med kalkylerbart underlag redovisas om möjligt med budget.
- Ekonomiska förutsättningar för exploateringsverksamheten framgår av kommunens budget.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott prövar igångsättningstillstånd av exploateringsprojekt.
- Kommunstyrelsen har ansvar för exploateringsbudgeten, uppföljning och redovisning.

6 Uppföljning

Kommunens mål återfinns i det politiska handlingsprogrammet och i budgeten. Mål följs upp under året i samband med delårsrapport och årsredovisning. Avstämning sker i form av dialog vid presidieöverläggningar och resultatdialogtillfällen.

Kommunens uppföljning

Prognosperiod	Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige
Vårprognos 1 jan till 30 april	Maj	Maj
Delårsrapport 1 jan till 31 augusti	Oktober	Oktober
Årsredovisning 1 jan till 31 december	Mars	Mars

Delårsrapport och årsredovisning granskas av revisionen.

6.1 Månadsuppföljning, vårprognos, delårsrapport och årsredovisning

Nämnder följer varje månad upp den ekonomiska utvecklingen med prognos för helåret. Styrande är att uppföljningen ska ge nämnden möjlighet att kunna följa och därmed ha möjlighet att ta ansvar för den ekonomiska utvecklingen, måluppfyllelse, kvalitet, resultat och volymförändringar samt i tid kunna besluta om nödvändiga åtgärder för budget i balans inför årets slut.

Under budgetåret ska kommunfullmäktige besluta om vårprognos och delårsrapport. Nämnderna ska lämna vårprognos och delårsrapport enligt anvisningar från Kommunledningskontoret. Prognoser för årets slut ska ha en följsamhet till prognosperiodens bedömda kostnader och intäkter (rak framskrivning får inte användas).

I februari efter budgetårets slut ska varje nämnd lämna en årsberättelse för det gångna året med utvärdering av uppdrag och måluppfyllelse med indikatorresultat, verksamhetsuppföljning, analys av ekonomiskt utfall, personalekonomi, verksamhetsmått samt i övrigt vad som anges i anvisningar från Kommunledningskontoret.

I övrigt regleras form och innehåll av årsredovisningen i den kommunala bokförings- och redovisningslagen och i anvisningar från RKR.

7 Redovisning

I kommunallagen regleras grunderna för kommunens ekonomiska förvaltning. En särskild redovisningslag bestämmer hur kommunens redovisning ska hanteras. Tillsammans med andra lagar och förordningar bildas ett ramverk för styrningen av den kommunala ekonomin. Rådet för kommunal redovisning har normerande föreskrifter. Redovisningen sker enligt Kommunbas.

Syftet med redovisningen sammanfattas i följande punkter

- Ge en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens ekonomi.
- Tillgodose olika externa och interna intressenters behov av information.
- Spegla kommunens samlade resultat och ekonomiska ställning och därmed ge underlag för väl grundade beslut.

Redovisningen i övrigt skall följa gällande lagstiftning, god redovisningssed och vedertagna redovisningsprinciper. Kommunledningskontoret omprövar vid behov nämndernas redovisning enligt praxis och gällande redovisning.

Kommunledningskontoret utfärdar regler och anvisningar för hur den övergripande redovisningen ska samordnas. Respektive förvaltning ansvarar för att dessa regler och anvisningar tillämpas inom verksamhetsområdet.

7.1 Drift

För driftsredovisning gäller följande

- Nämnden ska i sin ekonomiska rapportering till kommunfullmäktige redovisa utfall efter verksamhetsråden motsvarande verksamhetsområdena i budget och på ett sätt som ger en rättvisande bild av verksamheten.
- Periodisering ska ske avseende intäkter och kostnader för perioden.

7.2 Investeringar

För investeringsredovisning gäller följande

- En investering klassificeras enligt RKR:s anvisningar. Gränsvärde för drift/investering går vid 0,5 prisbasbelopp. Tillgång som är avsedd för längre tids bruk, minst tre år, räknas som investering.
- Komponentavskrivning tillämpas enligt lag och rekommendationer.
- Nämnd ska lämna redovisning till kommunstyrelsen över slutförda investeringsprojekt i samband med närmsta prognostillfälle (vårprognos, delårsrapport eller årsredovisning)
- Löpande årsanslag slutredovisas till kommunledningskontoret som gör en enklare sammanställning till kommunstyrelsen investeringsprojekt i samband med närmsta prognostillfälle (vårprognos, delårsrapport eller årsredovisning).
- Ett investeringsprojekt slutredovisas fastän mindre kostnader i förhållande till projektbudgeten kvarstår eller eventuella vitesprocesser. I slutredovisningen ska ingå prognos för återstående utgifter. Syftet är att minska tiden mellan tillträde till lokaler och anläggningar och slutredovisning vilket ger en ökad följsamhet till investeringsbudgeten.

7.3 Exploatering

- Uppföljning och redovisning sker per exploateringsprojekt snarast efter projektet färdigställts.
- Projektet resultatförs efter slutredovisning till kommunstyrelsen.
- Exploateringsredovisningen sker i övrigt enligt särskilda riktlinjer. Uppföljning ska ske i vårprognos, delårsrapporten och i årsredovisningen.

7.4 Överföring av investeringsprojekt

Objektspecificerade investeringar som är påbörjade men inte avslutats före årets utgång löper vidare utan prövning till nästa år enligt följande

- Nämnden ansvarar för att kommunstyrelsen informeras i samband med årsredovisningen.
- Projekt som inte är påbörjade före årets slut omprövas normalt i samband med kommande budgetprocess.
- Ombudgetering mellan olika investeringsprojekt tillåts inte.
- Årliga återkommande anslag flyttas inte över årsskifte.
- Kommunledningskontoret sammanställer i samband med vårprognosen en komplett investeringsbudget.

8 Övrigt

8.1 Effektiv lokalförsörjning och hantering av tomma lokaler

Verksamhetsnämnd som hyr lokal ska så tidigt som möjligt avisera förändrat lokalbehov för att ge förutsättningar för en prövning utifrån ”kommunnytta” avseende nyttjande av befintliga lokaler eller minskning av beståndet samt ekonomiska effekter. Den strategiska lokalförsörjningsgruppen och lokalgruppen ska utan dröjsmål pröva ökat lokalbehov mot befintligt bestånd eller vid minskning föreslå annan hyresgäst eller avyttring. Beslutsunderlag lämnas till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Kommunstyrelsen ersätter normalt servicenämnden för nödvändiga kostnader för tomma lokaler. Begäran om medel hanteras i samband med årsredovisningen. Avstämning sker löpande under året mellan serviceförvaltningen och kommunledningskontorets ekonomiavdelning.

8.2 Ytterligare anvisningar

Kommunledningskontorets ekonomiavdelning ska vid behov lämna kompletterande anvisningar kring den ekonomiska styrningen och ekonomiadministrativa rutiner.